

INFORMATION ABOUT TUBERCULOSIS

VIETNAMESE

NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ BỆNH LAO

,NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ BỆNH LAO

(Information about Tuberculosis)

1. Bệnh lao là gì? (What is Tuberculosis?)

- Bệnh lao là bệnh truyền nhiễm do vi trùng *Tubercle bacillus* gây ra.
- Bất cứ ai cũng có thể bị nhiễm vi trùng lao.
- Khi bạn hít thở, vi trùng lao theo không khí xâm nhập vào cơ thể và lưu lại trong phổi, rồi từ phổi chúng sẽ lan truyền sang những bộ phận khác trong cơ thể.
- Thông thường, bạn không mắc bệnh lao khi vừa mới bị nhiễm vi trùng lao. Tuy nhiên, vi trùng lao trong cơ thể bạn vẫn tiếp tục tồn tại ở trạng thái không hoạt động.
- Vi trùng lao có thể hoạt động vào bất cứ lúc nào trong cuộc đời của bạn. Tuy nhiên, không phải ai bị nhiễm vi trùng lao đều bị bệnh lao. Bệnh lao thường phát sinh khi tuổi bạn càng cao, hoặc bị những bệnh khác làm giảm khả năng kháng lại vi trùng trong cơ thể.
- Khi vi trùng lao bắt đầu hoạt động thì bạn bị bệnh lao, tiếng Anh gọi bệnh lao là Tuberculosis, hay gọi tắt là TB.
- Hiện có những loại thuốc để ngăn ngừa bệnh lao cho những người đã bị nhiễm vi trùng lao.

2. Bệnh lao lan truyền như thế nào? (How is TB spread?)

- Khi bệnh nhân lao phổi thở ra, ho, hắt hơi (hắt xì) hay nói chuyện, vi trùng lao sẽ đi từ phổi của bệnh nhân vào trong không khí.
- Những người hít phải không khí mang vi trùng lao, sẽ bị nhiễm vi trùng lao.
- Chỉ có những người bị bệnh lao phổi mới có thể lan truyền vi trùng sang người khác. Người bị nhiễm vi trùng lao không thể lan truyền bệnh sang người khác.
- Vi trùng lao thường lan truyền sang những ai thường xuyên tiếp xúc với người bị bệnh, và nhất là những người sống chung một nhà.

3. Làm thế nào để biết mình bị nhiễm vi trùng lao? (How do you know if you have been infected?)

- Thử nghiệm lao dưới da (TB skin test) sẽ cho biết bạn có bị nhiễm vi trùng lao hay không.
- Tuy nhiên, lối thử lao vừa nêu trên không cho biết bạn đã bị nhiễm vi trùng lao vào lúc nào, hoặc vi trùng lao hiện đang ở trạng thái hoạt động hay không hoạt động.

4. Nếu kết quả thử lao dưới da cho biết là bạn bị nhiễm vi trùng lao thì sao? (What if the skin test shows infection?)

- Nếu kết quả thử lao cho biết là bạn đang bị nhiễm vi trùng lao, bác sĩ sẽ làm thêm những xét nghiệm khác để xem vi trùng có đang hoạt động trong cơ thể bạn hay không.
- Chụp hình phổi sẽ cho biết phổi của bạn có bị những tổn thương nào không.

- Bác sĩ có thể yêu cầu bạn ho để lấy mẫu đờm làm xét nghiệm xem vi trùng có đang hoạt động trong phổi bạn hay không.
- Khi bạn bị nhiễm vi trùng lao, các loại thuốc mà bạn cần để trị bệnh đều được cung cấp miễn phí.
- Tình trạng nhập cư (immigration status) của người bị nhiễm vi trùng lao vẫn không bị thay đổi.

5. Người bị nhiễm vi trùng lao sẽ được chữa trị như thế nào? (How is inactive infection treated?)

- Nếu bạn bị nhiễm vi trùng lao, bác sĩ có thể cho bạn uống thuốc để diệt vi trùng lao nhằm tránh bệnh lao sau này.
- Thuốc Isoniazid (INH) là loại thuốc thông dụng dùng để chữa cho những người bị nhiễm vi trùng lao.
- Người bị nhiễm vi trùng lao cần phải uống INH đúng theo cách chỉ dẫn của bác sĩ, và có thể phải uống kéo dài trong vòng nhiều tháng.

6. Thế nào là những triệu chứng của bệnh lao? (What are the symptoms of TB disease?)

- Những triệu chứng của bệnh lao là:
  - Ho kéo dài từ 2 tuần trở lên, đặc biệt ho ra đờm hoặc máu
  - Sốt
  - Sụt cân
  - Đổ mồ hôi ban đêm
  - Biếng ăn
- Những triệu chứng này có thể chỉ xuất hiện sau khi bệnh đã thực sự gây tổn thương trong cơ thể.
- Những triệu chứng này có thể bị nhầm lẫn với những chứng bệnh khác.

7. Người bị bệnh lao sẽ được chữa trị như thế nào? (What happens if someone has active TB?)

- Người bệnh lao phổi có thể phải nằm bệnh viện trong vài tuần.
- Sau khi bệnh nhân đã dùng thuốc được vài tuần, vi trùng lao không còn khả năng lây sang người khác. Do đó, bệnh nhân có thể đi làm, đi học, hoặc tham gia những hoạt động khác như thường lệ.
- Sau khi uống thuốc được vài tuần, người bị bệnh lao sẽ cảm thấy khỏe hơn. Điều quan trọng là bạn phải tiếp tục uống thuốc theo cách chỉ dẫn của bác sĩ, ngay cả khi bạn không còn cảm thấy đau yếu. Nếu không, bệnh lao sẽ không chữa dứt và có thể tái phát.

8. Những loại thuốc nào được dùng để chữa bệnh lao? (What are the medications used to treat TB?)

- Để chữa bệnh lao, người bệnh không chỉ phải uống một loại thuốc. Hai loại thuốc thông dụng nhất là Isoniazid (INH) và Rifampin (RMP).
- Bệnh nhân cần phải dùng thuốc đúng theo lời dặn của bác sĩ, và phải uống liên tục trong khoảng thời gian từ 6 đến 9 tháng.
- Nên báo cho bác sĩ biết những loại thuốc khác mà bạn đang dùng.
- Nên báo cho bác sĩ biết khi bạn mới có thai hoặc đang mang thai trong thời gian điều trị bệnh lao.
- Hỏi bác sĩ hoặc dược sĩ để được giải thích thêm về những tác dụng phụ của thuốc chữa bệnh lao.

9. Xin lưu ý: (Important)

- Dù dùng thuốc để trị bệnh lao hay nhiễm vi trùng lao, bạn nên tuân theo hai điều sau đây:
  - Dùng thuốc theo đúng lời chỉ dẫn của bác sĩ.
  - Dùng hết thuốc trong toa, ngay cả khi bạn cảm thấy khỏe hơn.

10. Có loại vi trùng lao mới nào gây nguy hiểm hơn không? (Is there a new strain of TB, which is more dangerous?)

- Đôi khi, vi trùng lao có khả năng kháng hai loại thuốc hữu hiệu nhất là Isoniazid (INH) và Rifampin (RMP).
- Vi trùng lao kháng thuốc loại này được nảy sinh khi bệnh nhân dùng thuốc không đúng theo cách chỉ dẫn của bác sĩ.
- Bệnh lao dạng này rất nguy hiểm vì nó không thể chữa trị được bằng những loại thuốc chữa lao thông thường.
- Người bị nhiễm vi trùng lao kháng thuốc loại này cần phải được điều trị đặc biệt.

11. Tên thuốc thường dùng để trị bệnh lao. (What are the names of the most common medications for TB?)

Tên hóa học	Tên thuốc
Isoniazid (INH)	Isotamine
Rifampin Rifampicin	Rifadin Rimactane, Rofact
Ethambutol	Myambutol, Etibi
Pyrazinamide	Tebrazid

12. Thuốc trị bệnh lao có thể gây ra những tác dụng phụ gì? (What are the possible side effects of TB medications?)

- Thuốc trị bệnh lao không có nhiều tác dụng phụ nghiêm trọng, và rất ít người bị những tác dụng phụ của thuốc.
- Nếu bạn uống Rifampicin, nước tiểu, nước bọt hoặc nước mắt có thể có màu cam. Đây là tác dụng phụ thông thường của thuốc. Rifampicin cũng có thể làm cho "contact lenses" (kính thuốc làm bằng nhựa mềm đặt trực tiếp vào trong mắt) của bạn bị ố. Vì vậy, khi bạn uống loại thuốc này, bạn nên tránh đeo "contact lenses".
- Rifampicin làm giảm hiệu quả của thuốc ngừa thai. Vì vậy, nếu bạn uống thuốc ngừa thai trong thời gian trị bệnh lao, bạn phải dùng thêm các biện pháp tránh thai khác như sử dụng bao cao su.
- Bác sĩ có thể cho bạn uống thêm vitamin B6 để làm giảm tác dụng phụ của thuốc Isoniazid.

13. Liên lạc với bác sĩ nếu bạn bị những phản ứng sau đây: (Contact your doctor if you have any of the following reactions:)

- Đỏ da
- Ngứa
- Buồn nôn
- Ói mửa
- Biếng ăn
- Đau trong dạ dày
- Đau quặn bụng
- Mất sức, cảm giác mệt mỏi
- Đau cơ hoặc khớp xương
- Không thấy rõ màu sắc, nhất là màu đỏ và xanh lá
- Tê hoặc đau nhói tay, chân

ABOUT THIS TRANSLATION:

Translation services have been provided by the Multicultural Health Broker Cooperative, Edmonton, Alberta Canada and included translation, typesetting, cultural adaptation, editing and evaluation by a focus group in the target population.

This resource has been reviewed and approved by the Translations Committee of Community Health Services, Capital Health, Edmonton, Alberta, Canada

February 2002